

SAMLENOTAT

17. marts 2011

Ekstraordinært rådsmøde (energidelen af Transport, Telekommunikation og Energi) den 21. marts 2011

Dagsordenspunkt: De seneste internationale udviklinger og deres indvirkning på verdens energimarkeder og EU's energisektor

– *status og udveksling af synspunkter*

Nyt notat

Der foreligger intet dokument fra Kommissionen.

1. Baggrund

Det ungarske formandskab har med kort varsel indkaldt til et ekstraordinært energirådsmøde den 21. marts 2011 på baggrund af begivenhederne i Libyen og Japan og deres virkninger på de internationale energimarkeder og EU's energisektor.

I forhold til **oliemarkedet** er der ikke klare sammenhænge mellem situationerne i Libyen og Japan, udover at begge er kriser med vidtrækkende perspektiver på kort og langt sigt.

Oliemarkedet har i de senere måneder været stramt. Det økonomiske opsving har medført en hurtigere stigning i efterspørgslen end i udbuddet. Med udsigt til stigende priser er der formentlig også spekulation i markedet betinget heraf.

Libyen producerer 1,6 mbd (mill. tønder olie pr. dag). Det svarer til knap 2 % af den globale produktion. Hvis potentielt hele denne produktion mistes, medfører det ikke oliemangel, idet der p.t. er ikke-udnyttet produktionskapacitet i OPEC på ca. 4 mbd og idet Saudi-Arabien vil kompensere tabet fra Libyen med råolie af tilsvarende høj kvalitet.

Situationen indebærer dog betydelig usikkerhed, da der stadig er uro i dele af regionen. Oli priserne er derfor stadig på et højt niveau med stor volatilitet (store daglige udsving).

Japan har ikke olieproduktion, men er en stor olieforbruger. Ifølge IEA er raffinaderikapacitet for 1,4 mbd ude af produktion som følge af naturkatastroferne, dele heraf måske i længere tid. Den nukleare elproduktion svarer til et olieforbrug på 0,2 mbd, hvis den skal erstattes med oliefyrede kraftværker (kraftværkskapaciteten er der). Men det skal den næppe på kort sigt,

dels fordi dele af det japanske transmissionssystem er ødelagt, og dels fordi forbruget af både el og olie er mindre end normalt. Japan har frigivet olie fra dets store beredskabslagre, og mangler ikke olie.

Situationen indebærer stor usikkerhed, da den udvikler sig uforudsigeligt. Usikkerheden gælder ikke mindst konsekvenserne for den økonomiske vækst i Japan og resten af verden.

Hvis der i forhold til oliemarkedet er en fællesnævner for de to situationer, er det at de ikke er stabiliseret og at oliepriserne har stor volatilitet. Store prisudsving giver potentiale for spekulation. Med bekymring for om høje oliepriser kan hæmme en spirende økonomisk vækst, er der ikke behov for spekulationsdrevne prisstigninger. Det kan være medvirkende til, at Japan hurtigt har frigivet olie fra sine beredskabslagre, at USA har varslet, at man er rede til at frigive olie fra sine beredskabslagre - *Strategic Petroleum Reserves* (SPR) - og at IEA også har markeret, at man er parat hertil. En usædvanlig krise nødvendiggør, at man kan og vil tage usædvanlige midler i brug.

2. Formål og indhold

Formandskabets lægger op til at drøftelsen på det ekstraordinære energirådsmøde skal tjene et dobbelt formål:

1. at gøre status over situationen i energisektoren i de lande hvor begivenhederne finder sted samt deres konsekvenser for energimarkederne (f.eks. forsyning fra Nordafrika, udviklingen i efterspørgslen i Japan),
2. muliggøre en udveksling af synspunkter om opfølgningen, der allerede er i gang eller som vil blive igangsat på EU-niveau (f.eks. kriseinformations- og overvågningssystem, diverse gas- og oliekoordineringsmekanismer) og på medlemsstatsniveau (f.eks. nationale planer, omfordeling af nationale leverancer, revision af sikkerhedsforanstaltninger), over forskellige tidshorisonter (fra kort sigt til mellemlangt/langt sigt).

Til grund for drøftelsen foreligger et meget kortfattet notat fra formandskabet, der alene opstiller denne dagsorden for mødet.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

4. Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant. Der er ikke tale om en retsakt.

6. Konsekvenser

Ikke relevant, da der ikke lægges op til, at der skal træffes beslutninger om ny lovgivning.

7. Høring

Der er ikke foretaget høring.

8. Forhandlingsituationen

Andre landes synspunkter er ikke kendte endnu.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder grundlæggende, at EU skal reducere sin afhængighed af energiforsyning i form af fossile brændstoffer. Den nuværende stigning i oliepriserne demonstrerer EU's sårbarhed. A-kraft indgår ikke siden 1985 i Danmarks energipolitik, og dette er fastholdt med regeringens Energistrategi 2050. Situationen i Japan viser, at der er behov for en yderligere international indsats for sikkerhed, også over for meget sjældne og uforudsete hændelser, der ikke som hidtidige ulykker skyldes menneskelige eller tekniske fejl.

På det korte sigt støtter regeringen et øget fokus på det eksisterende kriseinformations- og overvågningssystem og gas- og oliekoordineringsmekanismerne på EU-niveau samt på medlemsstatsniveau f.eks. nationale planer, omfordeling af nationale leverancer, revision af sikkerhedsforanstaltninger etc.

Regeringen støtter herunder arbejdet med vurdering af og beskyttelse af europæisk kritisk infrastruktur, dvs. kritisk infrastruktur hvis nedbrud eller ødelæggelse har konsekvenser for mere end én medlemsstat¹.

Set i det mellemlange og lange perspektiv skader prisstigningerne på energi medlemslandenes økonomier, og risikerer at blive en bremse på bestræbelserne på at opnå vækst efter krisen. Ved at fastholde en høj efterspørgsel efter fossile brændstoffer fastholdes ligeledes en afhængighed af import, som risikerer at blive koncentreret på færre, ofte ustabile regioner.

Hertil kommer, at den globale efterspørgsel efter energi ventes at stige med mere end 30 procent i de kommende 25 år. Dette vil uundgåeligt føre til øget konkurrence om knappe ressourcer og yderligere pres på prisen på fossile brændstoffer.

EU har desuden forpligtet sig til at reducere emissionerne med henblik på at bekæmpe den globale opvarmning.

Endelig udgør rene energiløsninger og grønne teknologier en massiv kommerciel mulighed, som virksomhederne i EU skal være parat til at gribe. Det kræver et stærkt fokus på innovation, forskning og udvikling.

Der bør ske en grundlæggende omlægning af økonomierne, hvor EU gør sig uafhængig af fossile brændstoffer.

Med hensyn til brugen af kernekraft vil regeringen ikke anfægte det traktatfæstede grundprincip om Medlemslandenes frie valg af brændselsmiks, men da a-kraftulykker som det japanske potentielt har store grænseoverskridende virkninger, vil regeringen selvsagt arbejde for den størst mulige sikkerhed på værkerne. Regeringen hilser det derfor også velkomment, at mødet

¹ Jfr. [Rådets direktiv 2008/114/EF](#) af 8. december 2008 om indkredsning og udpegning af europæisk kritisk infrastruktur og vurdering af behovet for at beskytte den bedre (EPCIP-direktivet)

om EU's reaktion på de nukleare hændelser i Japan, indkaldt af Kommissionen den 15. marts, førte til et forslag om at gennemføre såkaldte "stress-tests" om sikkerheden på atomkraftværkerne i EU. Den nøjagtige karakter af disse sikkerhedstest vil blive udarbejdet af de nationale tilsynsmyndigheder i de kommende måneder. De vil bruge de bedste eksempler fra medlemsstaterne som udgangspunkt. Testene vil også tage hensyn til lokale faktorer såsom afstanden til kysten, niveauer af seismisk aktivitet og anlæggets alder. Kommissionen har også opfordret EU-naboer, såsom Schweiz, Tyrkiet og Rusland, til at deltage i testene.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Sagen skønnes at burde forelægges udvalget med henblik på orientering.